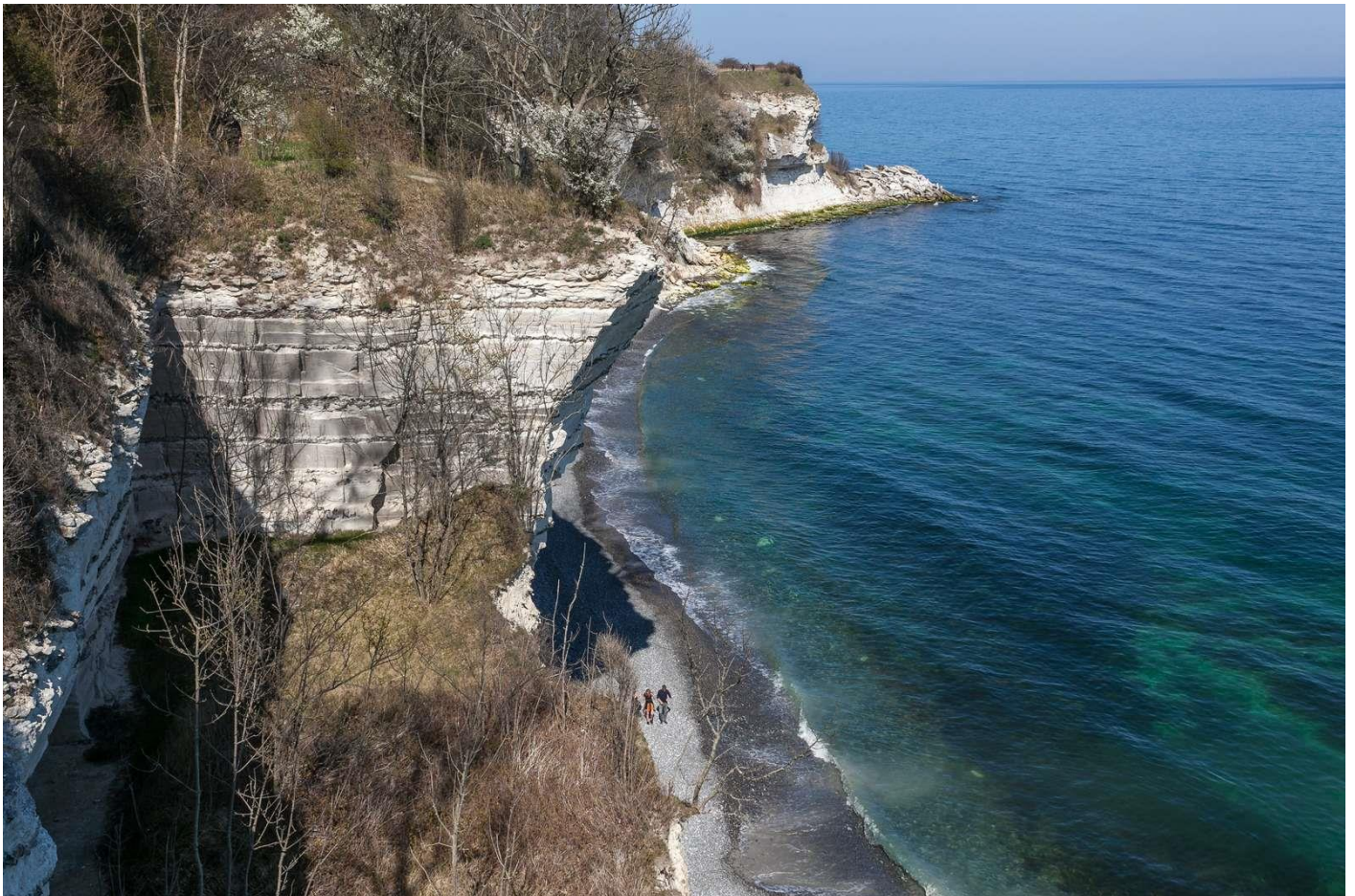

ØKONOMISK POLITIK 2023-2027

ØKONOMISK POLITIK

Den økonomiske politik angiver de overordnede pejlemærker for den økonomiske styring i Stevns Kommune

Indhold

Indledning	3
Pejlemærker i den økonomiske politik	3
Drift.....	3
Overskud på den løbende drift	4
Balancekatalog og prioriteringsforslag.....	4
Forslag til udvidet service	5
Indarbejdede ændringer.....	5
Anlæg.....	5
Bevillinger.....	6
Finansiering	6
Leasing.....	6
Likviditet og kassebeholdningens størrelse	6
Gældens størrelse og lånoptagelse	7
Befolkningsudvikling	7
Særlige budgetområder	8
Økonomiaftalen mellem KL og regeringen	8
Pris- og lønfremskrivning	8
Bevillingsniveau	8
Budgetproces for budget 2024	8
Høringsproces.....	8
Overordnet tidsplan for budgetopfølgninger i 2023	8
Bilag 1: Budgetproces og tidsplan budget 2023-2026	9
Bilag 2: Udvalgte nøgletal	11
Bilag 3: Rammeaftaler i 2023	12

Indledning

Den økonomiske politik for Stevns Kommune angiver de grundlæggende pejlemærker for den økonomiske styring i kommunen. Den indeholder økonomiske fokuspunkter, som Kommunalbestyrelsen i Stevns Kommune lægger vægt på i den økonomiske styring.

Formålet med politikken er at sikre den kortsigtede og langsigtede planlægning af den ønskede udvikling i Stevns Kommune. Den økonomiske politik behandles hvert år i Økonomiudvalget forud for budgetlægningen og omfatter indeværende år og alle 4 år i kommende budgetperiode.

På baggrund af budgettet for 2023-2027 og trods en vedtaget skattestigning på 1 procentpoint fra budget 2021, står Stevns Kommune fortsat over for en væsentlig opgave med at fastholde og videreføre fokus på en langsigtet og robust balance mellem kommunens indtægter og udgifter. Ønsker og behov på anlægsområdet overstiger det langsigtede råderum, der kan skabes ved overskud på den strukturelle balance. Den vedtagne skattestigning med virkning fra budget 2021 slår gradvis igennem indtil 2025 og vil medvirke til at forbedre det økonomiske råderum, men der skal ses på udgiftsniveauet for at skabe varig balance.

Det budgetterede overskud på strukturel balance udgør kun 1,8 mio. kr. i 2023, men vil være stigende fra 2024 og frem. Det skal ses i sammenhæng med, at provenuet af den vedtagne skattestigning fra 2021 og frem først har fuld effekt i 2025 og at der i 2023 modregnes 50 pct. af provenuet i sanktion. I 2024 er budgetteret med et strukturelt overskud på knap 24 mio. kr. (det vil sige indtægter fratrukket driftsudgifter samt renter og afdrag).

Likviditetsmæssigt står Stevns Kommune stadigvæk udmærket rustet med en forventet likviditet på 132 mio.kr. ved udgangen af 2022 og et budget for 2023-2027, der går i balance set over de fire år. Men gennemførelsen af mange anlægsprojekter i 2021 og et forventet kassetræk på ca. 73 mio. kr. i 2022 har medført et træk på likviditeten i 2022. Der er ligeledes udsigt til stramme økonomiske aftaler de kommende år grundet den overordnede økonomiske situation i Danmark samt signalerne i det nye regeringsgrundlag, der indikerer offentlige besparelser.

Pejlemærker i den økonomiske politik

Den økonomiske politik indeholder blandt andet følgende elementer:

- Der skal være en gennemsnitlig likviditet efter kassekreditreglen på minimum 65 mio.kr.
- Et anlægsniveau på maksimalt 35 mio. kr. med det nuværende økonomiske udgangspunkt. Anlægsrammen kan udvides, hvis der lånefinansieres til anlæg vedrørende energirenoveringer
- Der udarbejdes et balancekatalog på 45 mio. kr. i forbindelse med budget 2024-2027
- Økonomisk opfølgning – herunder håndtering af tillægsbevillinger og eventuelle modgående foranstaltninger
- Finansiering via leasing
- Overordnet tidsplan og proces for budget 2024

Drift

Den økonomiske politik skal overholdes, så tillægsbevillinger så vidt muligt undgås. I modsat fald skal der altid foreslås alternativ finansiering. Direktionen fremsætter forslag til modgående foranstaltninger; det sker, når det samlede overblik over den økonomiske situation kendes i forbindelse med budgetopfølgningerne. Økonomiudvalget tager stilling til, om udvalgene skal iværksætte modgående foranstaltninger. Dette sker ved forelæggelse af budgetopfølgninger, men også hvis der konstateres betydelige forventede merudgifter i løbet af året.

Der laves to budgetopfølgninger årligt. Formålet med budgetopfølgningerne er at give fagudvalgene og økonomiudvalget overblik over den økonomiske situation.

Vedrørende serviceudgifter inden for servicerammen overholder de enkelte fagudvalg deres budgetter. Eventuelle overskridelser på enkelte områder skal så vidt muligt finansieres inden for eget budget. Der kan dog være særlige situationer og udefrakommende kriser, der har indvirkning på kommunens udgifter (eksempelvis corona-pandemien, energikrise og flygtninge), som der må ske en særlig vurdering af.

Stevns Kommune skal ligeledes bestræbe sig på at overholde de aftalte økonomiske rammer i forbindelse med den faseopdelte budgettering under KL (Kommunernes Landsforening).

På overførselsområdet og serviceudgifter uden for servicerammen skal økonomien og ikke mindst de tilhørende aktiviteter og resultater følges tæt, eftersom udgifterne i hovedsagen er lovbundne og vanskeligt styrbare. I forbindelse med budgetopfølgningerne skal Økonomiudvalget tage stilling til, om der af hensyn til udviklingen i den samlede økonomi skal iværksættes kompenserende foranstaltninger. Udgangspunktet er, at eventuelle merudgifter skal holdes inden for den samlede økonomiske ramme.

Overskud på den løbende drift

Stevns Kommune har fortsat fokus på en sund økonomi. Det tilstræbes, at den strukturelle balance i både budgetåret og overslagsårene bør vise et overskud, som kan finansiere prioriterende anlægsinvesteringer, og som er robust overfor økonomiske konjunkturudsving. Den strukturelle balance er kommunens indtægter fra skatter og tilskud fratrukket nettodriftsudgifter og udgifter til renter og afdrag.

Det er et lovkrav, at resultatet af den ordinære drift (det vil sige indtægterne fratrukket drifts- og renteudgifter) skal udvise overskud i alle fire budgetår.

Balancekatalog og prioriteringsforslag

Udfordringerne i kommunens økonomiske situation nødvendiggør, at der udarbejdes prioriterings-/balanceforslag, hvis formål er at skabe balance mellem kommunens udgifter og indtægter samt skabe råderum til omprioriteringer og øget udgiftspres på nogle områder. I det vedtagne budget for 2023-2026 er der et forventet kassetræk på 12,8 mio. kr. i 2023, med et forudsat anlægsniveau på 20,8 mio. kr. netto og 39,7 mio. kr. brutto.

Det er målsætningen, at der udarbejdes et balancekatalog, der rummer mulighed for at foretage prioriteringer – det vil sige, at det samlede katalog skal overstige det skønnede behov for reduktioner. Der skal på den baggrund udarbejdes et balancekatalog på ca. 45 mio. kr. til budget 2024.

Det er som led i budgetaftalen for 2022-2025 besluttet at igangsætte et overordnet økonomistyringsprojekt, med det formål at skabe en bedre og langsigtet balance mellem kommunens indtægter og udgifter. I løbet af perioden 2022 til 2024 skal budgetforudsætningerne på alle udvalgsområder analyseres og afdækkes, så der bliver skabt et bedre grundlag for at foretage de nødvendige (om)prioriteringer for de kommende år. I 2022 blev Udvalget for Børn, Unge og Læring samt Økonomiudvalget afdækket. I 2023 afdækkes udvalgsområderne Plan, Miljø og Teknik samt Social og Sundhed og i 2024 udvalget for Arbejdsmarked, Erhverv, Kultur og Turisme.

Balanceforslagene på de fleste udvalgsområder kan således støtte sig til de analyser, som har været eller bliver gennemført i samarbejde med Index100 (undtaget er Udvalget for Arbejdsmarked, Erhverv, Kultur og Turisme, hvor analyserne først gennemføres i 2024).

Balanceforslagene skal indgå i den politiske budgetproces i første budgetoplæg og behandles sammen med de øvrige budgetforslag i fagudvalgene i juni. Forslagene sendes til høring i høringsberettigede organisationer. MED-udvalg inddrages undervejs i processen.

Centrene kan både af egen drift og efter input fra udvalgene også fremlægge balanceforslag og prioriteringsforslag, der omfatter serviceudgifter uden for servicerammen og forslag på overførselsområdet.

Effektiviseringsforslag kan fremlægges uafhængigt af budgetprocessen.

Forslag til udvidet service

Hvis der fremsendes budgetønsker til udvidet serviceniveau / nye forslag, bør forslaget indeholde oplysninger om:

- Hvad er målsætningen med forslaget?
- Er der tale om varige midler, eller en tidsbegrænset periode?
- Evaluering af projektet og den opnåede effekt

Indarbejdede ændringer

De indarbejdede ændringer viser skøn for, hvad budgettet skal justeres med for at det er muligt at bevare et uændret serviceniveau i den kommunale service. Hvis der eksempelvis kommer flere børn, ældre, ledige eller mere plejekrævende borgere, kræver det tilførsel af ressourcer for at kunne opretholde samme serviceniveau som hidtil. De indarbejdede ændringer omfatter:

- Overførselsudgifter
- Demografi
- Ændringer inden for vedtaget serviceniveau

Mindre tekniske korrektioner til budgettet gennemføres administrativt i forbindelse med budgetprocessen og vil indgå som en del af de indarbejdede ændringer.

Anlæg

På anlægsområdet skal tillægsbevillinger ligeledes så vidt muligt undgås, men de kan bevilges, hvis der er tale om fremrykninger af aktiviteter fra overslagsårene eller uundgåelige merudgifter. Det skal fremgå, hvordan anlægsbevillingerne skal finansieres, for eksempel at andre bevilgede anlægsprojekter ikke igangsættes.

Stevns Kommune skal bestræbe sig på at overholde det vedtagne anlægsbudget, som også udgør kommunens anlægsramme i forhold til den indgåede økonomiaftale.

Der skal sikres midler til de ønskede anlægsinvesteringer. Den maksimale størrelse af anlægsinvesteringer fastsættes under hensyntagen til økonomiaftalen og den økonomiske situation i øvrigt. Der skal også tages hensyn til et realistisk ambitionsniveau for projekternes gennemførelse og til overførsler af anlægsmidler mellem årene. Anlægsopgaverne bør ses med et langsigtet perspektiv og et tværgående og helhedsorienteret fokus. Det betyder, at Kommunalbestyrelsen kan planlægge investeringer ud i overslagsårene og lave politisk bindende aftaler.

Forvaltningen anbefaler et årligt anlægsniveau på maksimalt 35 mio. kr. netto med det nuværende økonomiske udgangspunkt. Et anlægsniveau på 35 mio. kr. er et nødvendigt niveau på nuværende tidspunkt ud fra et finansielt perspektiv, men er ikke realistisk på længere sigt, hvor behovet for anlægsinvesteringer er noget større. På sigt skal overskuddet på strukturel balance kunne finansiere anlægsinvesteringer på et højere niveau. Stevns Kommunes andel af den aftalte anlægsramme for 2023 udgør 65 mio. kr.

Bevillinger

Ved eventuelt behov for tillægsbevillinger gives de som udgangspunkt i forbindelse med årets sidste budgetopfølgning.

Finansiering

Indtægterne fra skatter og tilskud beregnes på baggrund af udmeldinger fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, KL's tilskudsmodel samt egne skøn.

Ved egen beregning af forventet indkomstskat anvendes kommunens befolkningsprognose samt forventninger til udviklingen i indkomster, ledighed mv.

Der er for både 2023 og 2024 stor usikkerhed om den økonomiske udvikling, både på landsplan og for Stevns Kommune, herunder hvordan ledigheden vil udvikle sig og konsekvenserne af den høje inflation og energikrise – samt i hvor stor udstrækning kommunerne bliver kompenseret.

Skøn for tilskud og udligning i overslagsårene laves på baggrund af KL's tilskudsmodel. Det har dog vist sig vanskeligt at forudsige de fremtidige indtægter, hvilket også skyldes, at de økonomiske aftaler med regeringen kun er et-årige. Derudover er der en indbygget forsigtighed i KL's prognose-model, som tidligere år har medført, at skøn for skatter og tilskud har været for pessimistiske i forhold til, hvad de faktiske indtægter senere har vist sig at blive.

Denne problemstilling er håndteret ved at lave en korrektion til beregningerne ud fra KL's tilskudsmodel, hvor indtægter fra skatter og tilskud i overslagsårene 2024-2026 er korrigeret med 30 pct. på baggrund af de historiske afvigelser (underestimering) af skatter og tilskud i overslagsårene. En lignende metode kan anvendes ved budgetlægningen for 2024-2027.

Leasing

Der skal foretages en vurdering af, om anskaffelser af køretøjer og driftsmateriel kan finansieres via leasing. Leasing af større indkøb kan være et godt alternativ til at købe driftsmateriel, da der opnås en likviditetsmæssig fordel, når betalingerne for det indkøbte materiel fordeles ud over aktives levetid. Desuden kan der ofte indgås en fordelagtig aftale om drift og service af aktivet.

Indgåelse af leasingaftaler for enkeltaktiver med en værdi på over 0,5 mio. kr. skal godkendes af Økonomiudvalget. Udgiften til leasingudgiften skal kunne indeholdes eller indarbejdes i driftsbudgettet.

Leasingfinansiering af anlæg (modsat køretøjer og driftsmateriel) opfattes som lån og skal dermed fragå kommunens låneramme (se definition i afsnit om gæld og lånoptagelse). Hvis der ikke er ledig kapacitet på kommunens låneramme, skal kommunen deponere et beløb, svarende til værdien af det leasede anlægsaktiv. Tilsvarende regler gælder for indgåelse af lejeaftaler.

Likviditet og kassebeholdningens størrelse

Likviditet er et udtryk for kassebeholdningens størrelse. Stevns Kommunes kassebeholdning skal som minimum være tilstrækkelig til at dække de løbende betalinger og bære statslige indgreb og

uforudsete begivenheder. Kassekreditreglen indebærer, at den gennemsnitlige likviditet for de sidste 365 dage ikke på noget tidspunkt må være under 0 - det vil sige, at kommunens likvide aktiver skal overstige kommunens kortfristede lån i form af kassekreditter m.m. Bolig- og indenrigsministeriet anbefaler en likviditet på minimum 3 % af de samlede bruttodrifts- og anlægsudgifter, hvilket svarer til en likviditet på ca. 59 mio. kr. for Stevns Kommune. En likviditet på under 1.000 kr. pr. indbygger (svarende til ca. 24 mio. kr.) vurderes af Bolig- og Indenrigsministeriet at være kritisk lavt.

Den politisk fastsatte målsætning i Stevns Kommune er en gennemsnitlig minimumslikviditet på cirka 65 mio. kr. opgjort efter kassekreditreglen – det svarer til knap 2.800 kr. pr. indbygger. Formålet med dette er at sikre, at kommunen er solvent (betalingsdygtig) også ved ekstraordinære hændelser.

Likviditeten forventes at udgøre 132 mio. kr. ved udgangen af 2022
Udviklingen i likviditeten efter kassekreditreglen fremgår af bilag 2.

Gældens størrelse og lånoptagelse

Som udgangspunkt har kommunerne ikke direkte låneadgang til alle anlægsinvesteringer, men kun dem som der ifølge lånebekendtgørelsen er låneadgang til, herunder energibesparende foranstaltninger. Derudover kan der komme nye lånepuljer i forbindelse med de økonomiske aftaler med regeringen, som kommunerne kan søge til særlige anlægsinvesteringer.

Kommunens låneramme er kommunens tilladte låneadgang. Den er defineret og afgrænset i "Bekendtgørelse om kommunernes låntagning og meddelelse af garantier".

Langfristet gæld er et begreb, der dækker over kommunens gældsætning på længere sigt. Stevns Kommunes langfristede gæld eksklusive gæld i ældreboliger udgør ca. 9.600 kr. pr. indbygger ultimo 2021. Gennemsnittet for alle kommuner i Danmark er 12.400 kr. pr. indbygger og kun 17 kommuner havde ved udgangen af 2021 en lavere gæld pr. indbygger end Stevns Kommune.

Lån vedrørende ældreboliger betales af lejerne, hvorfor man typisk opgør den langfristede gæld eksklusive ældreboliglån.

Stevns Kommune skal vurdere behovet for lånoptagelse i forbindelse med budgetlægningen, også set i forhold til den likviditetsmæssige situation og det forhold, at højere gæld mindsker de økonomiske frihedsgrader ved at øge udgifter til renter og afdrag. Udgifter til det brugerfinansierede område samt energibesparende foranstaltninger kan der dog være fordele ved at lånefinansiere.

Befolkningsudvikling

Der udarbejdes en gang årligt ny befolkningsprognose, som er grundlaget for budgetlægningen. I budgetlægningen tages der højde for den demografiske udvikling på områderne dagtilbud, skole og ældreområdet, så budgetforslagene afspejler de økonomiske konsekvenser af den ændrede befolkningsudvikling.

Der er skærpet fokus på løbende opfølgning på befolkningsprognosen.

Befolkningsprognosen viser, at antallet af erhvervsaktive forventes at falde over de kommende 10 år, mens antallet af 65-79-årige stiger. Antallet af over 80-årige forventes at stige med 70 pct. over de næste 10 år. Den forventede udvikling betyder, at kommunen på sigt får færre skatteydere og flere borgere uden for arbejdsmarkedet, hvilket har konsekvenser for kommunens økonomi.

Den forventede befolkningsudvikling fordelt på aldersgrupper kan ses i bilag 2.

Særlige budgetområder

På områderne "udsatte børn og unge" og "voksne handicappede" budgetteres på baggrund af kendte sager. Det vil sige, at budgetterne ikke uden uventet afgang af borgere og foranstaltninger kan rumme tilgang af nye sager. Der har tidligere år været afsat en bufferpulje til blandt andet imødegåelse af nye sager og foranstaltninger (herunder vintertjeneste) – men fra budget 2022 er det politisk besluttet at fjerne denne pulje.

Økonomiaftalen mellem KL og regeringen

KL og regeringen forhandler hvert år en aftale om kommunernes økonomi. Aftalen fastlægger bl.a. rammer for serviceudgifterne, den kommunale skatteudskrivning og rammer for anlægsudgifterne. Disse rammer fastsættes for kommunerne under ét. Hvis kommunerne samlet set ikke overholder økonomiaftalens rammer, får det økonomiske konsekvenser for kommunerne via det betingede bloktilskud eller sanktioner. Stevns Kommune vil bidrage til at overholde økonomiaftalen, herunder også ved at overholde de vedtagne budgetter.

Pris- og lønfremskrivning

Budgettet fremskrives med KL's vejledende pris- og lønfremskrivningsprocenter.

Bevillingsniveau

De politiske udvalg kan omprioritere indeværende års driftsbudget inden for de enkelte politikområder. Hvis et udvalg ønsker at omprioritere på tværs af politikområder, skal det godkendes af Økonomiudvalget. Ændringer i anlægsbudgettet og eventuelle omprioriteringer mellem drift og anlæg skal godkendes af Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Budgetproces for budget 2024

Det er målsætningen at få skabt et overblik over budgetforslagene til budget 2024 så tidligt som muligt og inden sommerferien. Udvalgene behandler således kun budgetforslag på egne områder én gang, som skal være inden sommerferien, det vil sige på udvalgsmøderne i juni. Dermed kan der tidligt i august laves et samlet overblik over budget 2024, når resultatet af økonomiaftalen for 2024 og indtægterne fra skatter og tilskud kendes.

Til Økonomiudvalgets og Kommunalbestyrelsens 1. behandling af budgettet udarbejdes et administrativt budgetoplæg på baggrund af direktionens anbefalinger, som afspejler de rammer, der er beskrevet i denne økonomiske politik samt de aktuelle udfordringer i den igangværende budgetproces.

Høringsproces

Materialet til fagudvalgenes behandling af budget 2024 i juni sendes i høring i brugerbestyrelser, ældre- og handicapråd m.fl. og MED-organisation inddrages. For materiale, der skal indgå i fagudvalgenes behandling i august, er høringsfristen 4. august. Høringsfristen er 11. august for forslag, der skal indgå i Økonomiudvalgets 1. behandling af budget 2024.

Overordnet tidsplan for budgetopfølgninger i 2023

Opmærksomhedspunkter budget 2023 – behandles i fagudvalg og Økonomiudvalg i januar
Budgetopfølgning 1 pr. 28. februar – behandles i fagudvalg, Økonomiudvalg og kommunalbestyrelsen i maj
Budgetopfølgning 2 pr. 31. august – behandles i fagudvalg, Økonomiudvalg og Kommunalbestyrelsen i november

Bilag 1: Budgetproces og tidsplan budget 2023-2026

Overordnet tidsplan for budget 2023-2026

10. januar	Økonomiudvalget godkender den økonomiske politik, herunder tidsplan for budgetopfølgning 2023 og budgetproces 2024.
Februar	Fagudvalg beslutter mødedato, mødeform, tema mv. for dialogmøderne med Område-MED, på baggrund af anbefaling fra centercheferne – det enkelte fagudvalg kan selv sætte rammerne for mødet og der kan således være forskel fra udvalg til udvalg
Februar/marts	Økonomiudvalget beslutter dagsorden for budgetseminar i foråret
Marts	Fagudvalg drøfter visioner, indhold og ønsker til budget 2024. Der åbnes op for, at man kan komme på banen med input og visioner for det kommende års budget fra politisk side.
Februar-april	Område-MED-udvalg inddrages i budgetarbejdet, herunder udarbejdelse af balanceforslag og beskrivelse af konsekvenserne
14. marts	Hoved Med afholder møde med Økonomiudvalget
30. marts	½-dags budgetseminar for kommunalbestyrelsen, direktion og chefgruppe, med deltagelse af Hoved-MED - præsentation af råderumsanalyser fra Index100
Marts-april	Fagudvalg holder dialogmøder med område-MED, i henhold til fagudvalgets beslutning om tema mv. fra mødet i februar (kan afholdes forud for et ordinært udvalgs møde)
April-maj	Fagudvalg og administration arbejder med forslag til budget 2024
6.-13. juni	Fagudvalg behandler budgetforslag for 2024 (budgetversion 1). Materialet til udvalgenes behandling danner baggrund for drøftelse i medorganisationen og høringer i skole- og daginstitutionsbestyrelser, ældreråd, handicapråd m.fl.
Medio juni	Økonomaftale med regeringen forventes at foreligge. KL afholder orienteringsmøder. Budgetmateriale sendes i høring i skolebestyrelser, daginstitutionsbestyrelser, ældre- og handicapråd m.fl.
22. juni	Der afholdes ½-dags temamøde for Kommunalbestyrelsen, direktion og chefgruppe, med deltagelse af Hoved-MED – med følgende temaer: - orientering om økonomaftale for 2024 - præsentation af budgetversion 1
4. august	Høringsfrist for høringssvar der skal indgå i fagudvalgenes behandling i august
11. august	Afholdelse af budgetseminar for kommunalbestyrelsen, direktion og chefgruppe samt med deltagelse af Hoved-MED
11. august	Høringsfrist for høringssvar der skal indgå i ØU's 1. behandling af budget 2024
15-16. aug.	Fagudvalg drøfter budget 2024 – status efter budgetseminar, lov- og cirkulære, høringssvar. De økonomiske konsekvenser af økonomaftalen og ændringer til budgettet samt høringssvar behandles i fagudvalgene (budgetversion 2).
22. august	ØU 1. behandler budget 2024
31. august	KB 1. behandler budget 2024
25. september	Kl. 9 Sidste frist for ændringsforslag til budget 2024 fremsendes til administrationen
5. oktober.	ØU 2. behandler budget 2024
12. oktober	KB 2. behandler budget 2024

Politisk budgetproces

De politiske partier og grupper kan anmode administrationen om at få foretaget beregninger mv. i forbindelse med arbejdet med budget 2024.

Budgetversion 1

Udarbejdelse af budgetversion 1, som forelægges udvalgene i juni, tager udgangspunkt i basisbudget for 2024, som blev vedtaget i forbindelse med budgettet for 2023 (budgetoverslagsår 1).

Version 1 af budgettet er således basisbudgettet for 2024 samt ændringer på følgende områder:

1. Overførselsudgifterne
2. Inden for vedtaget serviceniveau
3. Demografiske ændringer
4. Lov- og cirkulære
5. Ud over vedtaget serviceniveau
6. Balanceforslag
7. Anlægsforslag
8. Afledte driftsudgifter vedrørende anlæg

Ændringer vedrørende nr. 1 til 3 synliggøres og indarbejdes i budgettet (under indarbejdede ændringer).

Ændringer vedrørende nr. 4 til 7 forelægges til politisk prioritering. Eventuelle ændringer vedrørende afledt drift behandles sammen med prioriteringer af anlægsprojekterne.

Budgetversion 2

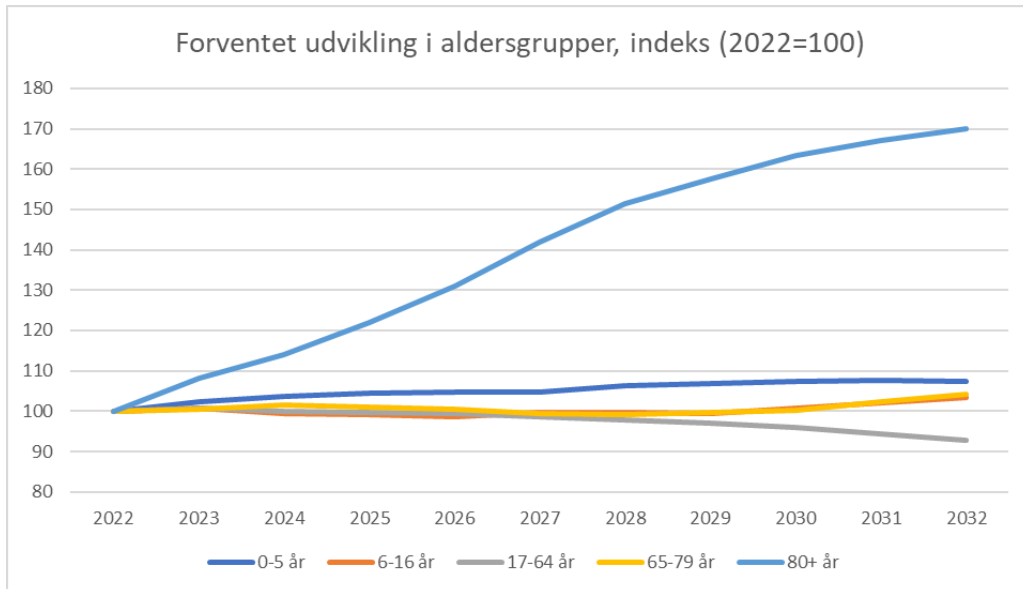
Tager udgangspunkt i budgetversion 1 og de budgetforslag, som blev behandlet på fagudvalgene i juni.

Derudover indgår følgende:

1. Indarbejdelse af økonomiaftalens konsekvenser
2. Nyt skøn for skatter og tilskud
3. Lov- og cirkulæreændringer som følge af ny økonomiaftale
4. Eventuelle større ændringer til budgettet, som det vurderes væsentligt at medtage
5. Høringssvar

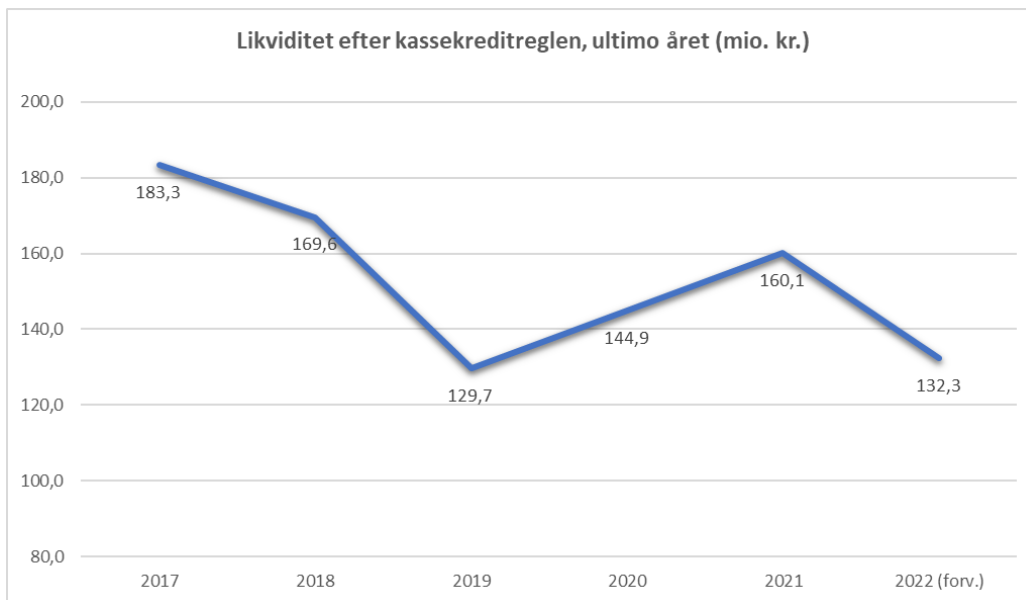
Bilag 2: Udvalgte nøgletal

Befolkningsudvikling

Note: Forventet udvikling på baggrund af befolkningsprognosen fra 2022

Likviditet

Note: 2022 er skøn

Bilag 3: Rammeaftaler i 2023

Principper for økonomistyring

Hovedprincippet for den økonomiske styring i Stevns Kommune er "Decentral ledelse – central styring". Det betyder at det decentrale niveau skal have så store frihedsgrader og beslutningskompetencer som muligt. Samtidig skal styringen tilrettelægges på en sådan måde, at den tværgående sammenhængskraft og koordinering sikres. Helt centralt er det også, at det skal kunne dokumenteres, hvad pengene bruges til.

Lønsumsstyring

I forlængelse af princippet "Decentral ledelse – central styring" anvendes lønsumsstyring. Lønsumsstyringen betyder, at den enkelte institutions- og afdelingsleder tildeles "en pose penge", som lederen herefter kan disponere indenfor – forudsat at de politiske mål, lovgivningen, aftaler og overenskomsterne overholdes.

Lønsumsstyringen giver et større ansvar og tilhørende muligheder for lederne. Det er i princippet afdelingen og institutionen selv, som bærer risikoen ved et eventuelt underskud og tilsvarende høster fordelene ved et eventuelt overskud.

Rammeaftale

I forlængelse af lønsumsstyringen kan der indgås en rammeaftale mellem Kommunalbestyrelsen og afdelingerne/institutionerne i Stevns Kommune. Lederen på området kan disponere inden for og mellem de aktivitetsområder, der hører under rammeaftalen. Tilsvarende kan lederen disponere mellem løn og øvrige driftsudgifter inden for rammeaftalens budget, forudsat at de politiske mål, lovgivningen og aftaler bliver overholdt. Budgetrammerne godkendes i forbindelse med budgettet og justeres efter godkendte styringsprincipper på områderne.

Følgende områder er omfattet af rammeaftaler:

Økonomiudvalget	Dagtilbud for børn (fortsat):	Arbejdsmarked, Erhverv og Turisme
Tværgående funktioner:	- Humlebien	Kultur:
- Forsikringer *	- Rødtjørnen	- Boesdal Kalkbrud
Administrationen - direktion/centre	- Rødvig Børnecenter	- Stevns Fyr
	- Bulderbo	- Musikskolen
Social og Sundhed	- Hotherdalen	Biblioteksvæsen:
Sundhedsudgifter:	- Pulje til sygdom, børnetal, støtte mv. *	- Stevnsbibliotekerne
- Den kommunale genoptræning	- Projektmidler - Dagtilbud *	Fritid:
- Den kommunale Tandpleje	Skoler og SFO:	- Stevnsbadet
Ældre og handicappede:	- Skole-IT **	- Stevnhallerne
- Plejecentre og hjemmepleje (kun løn)	- Strøbyskolen (skole og sfo) incl. Solstrålen	Plan, Miljø og Teknik
- Madservice	- St. Heddinge Skole (skole og sfo)	Fælles formål:
Børn, Unge og Læring	- Hotherskolen (skole og sfo)	- Tilsyn Rengøring
Dagtilbud for børn:	- Stevns Dagskole (skole og sfo)	- Drift- og vedligeholdelsespuljen *
- Dagleje excl. lønrelaterede udgift. mv.	- Ungdomsskolen (skole og klub)	Natur og Miljø:
- Lærkehuset	- Ungdomsdagsskolen	- Stevns Naturcenter
- Lodbjerggård Børnehus	- Projektmidler - Skoler *	Materielgården
- Strøby Børnehave	Familiehus og sundhedspleje:	
- Klippinge Børnehus	- Sundhedsplejen **	
- Børnecentret Erikstrup	Pulje t. enkeltudg. i dagtilbud og skoler *	

* Rammeaftaler med fuld overførselsadgang

** Skole-IT, Sundhedsplejen og lønsumsstyring i Børn & Læring (lederlønninger, Familiehus mv.) ses samlet i forhold til overførselsadgang

Overførselsadgang mellem årene

Det er besluttet, at der kan overføres max. 5 % i overskud og max. 2,5 % i underskud på områder med rammeaftaler og lønsumsstyring. Der kan dog i særlige tilfælde efter konkret vurdering overføres andre beløb. På enkelte områder er der fuld overførselsadgang.